

SFS nr: **1991:45**

Departement/myndighet: **Näringsdepartementet**

Rubrik: **Minerallag (1991:45)**

Utfärdad: **1991-01-24**

Ändring införd: **t.o.m. SFS 2005:943**

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller undersökning och bearbetning av fyndigheter på egen eller annans mark av följande mineraliska ämnen (koncessionsmineral):

1. antimon, arsenik, beryllium, bly, cesium, guld, iridium, järn som förekommer i berggrunden, kobolt, koppar, krom, kvicksilver, lantan och lantanider, litium, mangan, molybden, nickel, niob, osmium, palladium, platina, rodium, rubidium, rutenium, silver, skandium, strontium, tantal, tenn, titan, torium, uran, vanadin, vismut, volfram, yttrium, zink och zirkonium,

2. alunskiffer, andalusit, apatit, brucit, flusspat, grafit, kyanit, leror som är eldfasta eller klinkrande, magnesit, magnetkis, nefelinsyenit, sillimanit, stenkol, stensalt eller annat salt som förekommer på liknande sätt, svavelkis, tungspat och wollastonit,

3. olja, gasformiga kolväten och diamant.

2 § Lagen tillämpas inte inom allmänt vattenområde i havet.

Definitioner

3 § Med undersökning avses arbete i syfte att påvisa en fyndighet av ett koncessionsmineral och att utröna fyndighetens sannolika ekonomiska värde och dess beskaffenhet i övrigt, i den mån sådant arbete innebär intrång i markägarens eller annan rättsinnehavares rätt.

Med bearbetning avses utvinning och tillgodogörande av ett koncessionsmineral.

Rätten till undersökning och bearbetning

4 § Undersökning får utföras endast av den som har undersökningstillstånd och bearbetning endast av den som har bearbetningskoncession.

Utan tillstånd får dock undersökningsarbete bedrivas av

1. fastighetsägaren eller, efter hans medgivande, annan i fall som anges i 3 kap. 2 §,

2. koncessionshavare i fall som anges i 5 kap. 3 §.

Utan koncession får fyndighet bearbetas av

1. fastighetsägaren i fall som anges i 5 kap. 2 §,

2. tillståndshavare i fall som anges i 3 kap. 4 §,

3. koncessionshavare i fall som anges i 5 kap. 4--6 §§.

5 § Ett undersökningstillstånd som grundas på ansökan avseende något eller några av de koncessionsmineral som anges i 1 § 1 och 2 gäller, om

inte sökanden begär annat, samtliga mineral som anges där.

I övrigt gäller ett undersökningstillstånd eller en bearbetningskoncession det eller de mineral som anges i tillståndet eller koncessionen. Lag (1991:153).

6 § har upphävts genom lag (1993:690).

Bestämmelser i annan lagstiftning

7 § Bestämmelser som berör verksamhet som avses i denna lag finns i miljöbalken, plan- och bygglagen (1987:10) och lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Bestämmelser om rätt att förvärva och inneha eller på annat sätt ta befattning med kärnämne eller mineral med halt av sådant ämne finns även i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Bestämmelser om rätt i övrigt att bedriva verksamhet med strålning finns i strålskyddslagen (1988:220). Lag (1998:845).

8 § har upphävts genom lag (1998:845).

2 kap. Undersökningstillstånd

Tillståndsområde

1 § Undersökningstillstånd skall avse ett bestämt område, som inte får vara större än att tillståndshavaren kan antas ha möjlighet att undersöka det på ett ändamålsenligt sätt och som i övrigt skall ha en för ändamålet lämplig form.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Undersökningstillstånd skall meddelas, om det finns anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral.

Undersökningstillstånd får dock inte beviljas den som uppenbarligen saknar möjlighet eller avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning eller den som tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete.

Tillstånd att bedriva undersökning beträffande olja, gasformiga kolväten eller diamant får beviljas endast den som visar att han eller hon är lämplig att bedriva sådan undersökning.
Lag (2005:161).

Företräde vid konkurrens m.m.

3 § Omfattas ett område av flera ansökningar om undersökningstillstånd enligt denna lag eller koncession enligt lagen (1985:620) om vissa

torvfyndigheter, har den sökande som först kom in med sin ansökan företräde. Om ansökningarna har kommit in samma dag, har sökandena lika rätt inom det gemensamma området.

4 § Om någon inom ett område innehar undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession enligt denna lag eller koncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, får inte någon annan beviljas undersökningstillstånd för samma mineral inom området. Om det finns särskilda skäl, får annan beviljas undersökningstillstånd för mineral inom området som inte omfattas av tillståndet eller koncessionen.

Undersökningstillståndets giltighetstid

5 § Undersökningstillstånd gäller i tre år från dagen för beslutet.

6 § Undersökningstillståndets giltighetstid skall på ansökan av tillståndshavaren förlängas med sammanlagt högst tre år, om ändamålsenlig undersökning har utförts inom området. Detsamma gäller om tillståndshavaren har godtagbara skäl till att undersökning inte har skett och dessutom gör sannolikt att området kommer att undersökas under den tid som ansökningen avser.

7 § Har giltighetstiden förlängts enligt 6 §, skall den på ansökan av tillståndshavaren förlängas med ytterligare sammanlagt högst fyra år, om det finns särskilda skäl.

Giltighetstiden kan därefter förlängas med ytterligare sammanlagt högst fem år, om det finns synnerliga skäl såsom att tillståndshavaren visar, att betydande arbete har lagts ned inom området och att vidare undersökningar sannolikt kommer att leda till att bearbetningskoncession kan meddelas.

Lag (1998:165).

8 § Ansökan om förlängning skall för att kunna tas upp till prövning ha kommit in under tillståndets giltighetstid. Om tillståndshavaren har ansökt om förlängning inom den angivna tiden eller om han inom samma tid har ansökt om bearbetningskoncession, gäller tillståndet till dess ansökningen har prövats slutligt.

Hinder mot undersökningstillstånd

9 § När ett undersökningstillstånd eller en bearbetningskoncession har upphört att gälla, kan en ansökan om undersökningstillstånd beträffande mark inom samma område prövas tidigast ett år efter det att tillståndet eller koncessionen upphörde att gälla.

Om det finns särskilda skäl, får bergmästaren medge undantag från bestämmelserna i första stycket. Lag (2005:161).

9 a § Undersökningstillstånd får inte meddelas för mark inom en skyddszon runt ett område som omfattas av en

bearbetningskoncession. Skyddszonen skall ha en sträckning av 1 000 meter från gränsen för det område som omfattas av koncessionen. Om det finns särskilda skäl får skyddszonen minskas.

Om en gruva eller motsvarande anläggning inte tagits i drift inom tre år efter det att bearbetningskoncession meddelades, får dock undersökningstillstånd meddelas inom skyddszonen fram till dess att anläggningen tas i drift.

Efter det att en bearbetningskoncession har beviljats slutligt, får undersökningstillstånd inom skyddszonen trots första stycket ges till den som innehar bearbetningskoncessionen eller någon annan, som har dennes medgivande. Lag (2005:161).

9 b § När en ansökan om bearbetningskoncession har givits in för visst område, skall vad som anges i 9 a § första stycket om hinder för undersökningstillstånd gälla till dess att frågan om koncession slutligt avgjorts. En ansökan om undersökningstillstånd inom en skyddszon skall förklaras vilande i avvaktan på slutligt beslut i koncessionsärendet. Lag (1998:165).

Villkor i undersökningstillstånd

10 § Undersökningstillstånd skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt

samt med villkor om att tillståndshavaren skall ställa säkerhet
för ersättning enligt 7 kap. 1 §. Lag (2005:161).

3 kap. Undersökningsarbete

Inledande bestämmelse

1 § Den som har undersökningstillstånd får inom tillståndsområdet
bedriva undersökningsarbete enligt 3--8 §§.

Rätt att bedriva undersökningsarbete utan tillstånd

2 § Om det kan ske utan intrång i nyttjanderätt, servitut eller annan
särskild rätt får fastighetsägaren eller, efter dennes medgivande, annan
utan undersökningstillstånd bedriva undersökning beträffande alla
koncessionsmineral utom olja, gasformiga kolväten och diamant, dock inte
inom områden där någon annan har tillstånd eller koncession enligt denna
lag. Bestämmelserna i 3--7 §§ gäller i tillämpliga delar även sådant
undersökningsarbete.

Hur undersökningsarbete får bedrivas

3 § Undersökningsarbete får bedrivas endast för att visa att
sådant mineral som omfattas av tillståndet finns inom området
och för att ta närmare reda på fyndighetens storlek,
beskaffenhet och brytvärdhet.

Tillståndshavaren får i den utsträckning det behövs använda väg till och inom området. Efter tillstånd av bergmästaren får tillståndshavaren också ta mark eller annat utrymme i anspråk för att bygga nödvändig väg till och inom området.

Innan arbete påbörjas skall tillståndshavaren ha ställt säkerhet för ersättning enligt 7 kap. 1 §.

Arbetet skall utföras så, att minsta skada och intrång vållas på någon annans egendom och på natur- och kulturmiljön.
Lag (2005:943).

4 § Tillståndshavaren får använda koncessionsmineral som utvinns under undersökningsarbetet och som omfattas av tillståndet endast för att undersöka deras beskaffenhet och lämplighet för teknisk bearbetning. Han får också tillgodogöra sig de produkter som han därvid framställer eller utvinner. Detsamma gäller tidigare utvunna koncessionsmineral som omfattas av tillståndet, om inte annat följer av 13 kap. 2 § andra stycket.

Tillståndshavaren får bearbeta och använda mineraliska ämnen som inte omfattas av tillståndet eller av denna lag endast om det behövs för att undersökningsarbetet skall kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

5 § Undersökningsarbete får endast utföras i enlighet med en

gällande arbetsplan.

Arbetsplanen skall upprättas av tillståndshavaren och innehålla en redogörelse för det undersökningsarbete som planeras, en tidsplan för arbetet och en bedömning av i vilken utsträckning arbetet kan antas påverka allmänna intressen och enskild rätt.

Arbetsplanen skall delges ägaren till den mark där arbetet skall bedrivas och innehavare av särskild rätt som berörs.

Delgivning med innehavare av renskötselrätt får ske genom att arbetsplanen delges den sameby som innehavarna tillhör.

Arbetsplanen skall även sändas till bergmästaren.

Invändningar mot innehållet i arbetsplanen skall framställas skriftligt och vara tillståndshavaren till handa inom tre veckor från delgivningen av arbetsplanen. Lag (2005:161).

5 a § En arbetsplan blir gällande om några invändningar enligt 5 § fjärde stycket inte framställs. En arbetsplan blir också gällande om tillståndshavaren och den sakägare som framställt sådana invändningar kan komma överens om arbetsplanens innehåll. En sådan arbetsplan skall sändas till bergmästaren.

Om invändningar enligt 5 § fjärde stycket har framställts får tillståndshavaren också begära att arbetsplanen prövas av bergmästaren. Arbetsplanen skall fastställas av bergmästaren

och bli gällande i den utsträckning de åtgärder som anges är nödvändiga för en ändamålsenlig undersökning och inte medför så stora olägenheter för fastighetsägaren eller någon annan sakägare att olägenheterna överväger tillståndshavarens intresse av att få utföra arbetena.

Bergmästaren skall, i beslut om fastställande, meddela de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt och för att förebygga eller begränsa olägenheter. Bergmästaren får också besluta att arbetsplanen skall gälla utan att den har vunnit laga kraft. Lag (2005:161).

Hinder mot undersökningsarbete

6 § Undersökningsarbete får inte äga rum inom nationalpark eller område som en statlig myndighet hos regeringen har begärt skall avsättas till nationalpark eller i strid med föreskrifter som har meddelats för natur- eller kulturresevat med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder finns i 7 kap. 28 a—29 b §§ miljöbalken.

Undersökningsarbete får inte heller, utan medgivande av länsstyrelsen, äga rum inom

1. tvåhundra meter från skyddsobjekt enligt lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. och sådant område utanför detta som regeringen bestämmer,

2. kyrkogård och annan begravningsplats, eller

3. område som avses i 4 kap. 5 § miljöbalken.

Ett medgivande enligt tredje stycket 3 skall förenas med de villkor som är nödvändiga för att förhindra att påtaglig skada uppkommer för områdets natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen får även i övrigt förena ett medgivande enligt tredje stycket med villkor. Lag (2005:161).

7 § Undersökningsarbete får inte utan medgivande av bergmästaren äga rum inom

1. område inom trettio meter från allmän väg eller sådan vägsträckning enligt fastställd arbetsplan, trettio meter från järnväg eller kanal som är upplåten för allmän trafik eller trettio meter från allmän flygplats,

2. område inom tvåhundra meter från bostadsbyggnad,

3. område inom tvåhundra meter från kyrka, annan samlingslokal, undervisningsanstalt, hotell eller pensionat eller område inom

tvåhundra meter från vårdanstalt, elevhem eller liknande
inrättning, om den är avsedd för mer än femtio personer,

4. område inom tvåhundra meter från elektrisk kraftstation
eller industriell anläggning, eller

5. område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan-
och bygglagen (1987:10).

I fall som anges i första stycket 5 får medgivande inte lämnas
i strid med planen eller områdesbestämmelserna. Om syftet med
planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre
avvikelser göras.

Utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket 2–4 får
undersökning ske, om medgivande har lämnats av den som berörs
av arbetet. I fall som anges i första stycket 2 skall
medgivande lämnas av ägaren till byggnaden eller marken och den
som har nyttjanderätt till den. I fall som anges i första
stycket 3 och 4 skall medgivandet lämnas av ägare och
nyttjanderättshavare.

Bergmästaren får förena sitt medgivande med villkor.
Lag (2005:161).

8 § Gäller för samma tillståndsområde flera undersökningstillstånd eller

koncessioner enligt denna lag eller enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, får arbete som utförs med stöd av en rättighet som tillkommit först inte hindras eller uppehållas av arbete med stöd av en rättighet som tillkommit senare.

4 kap. Bearbetningskoncession

Koncessionsområde

1 § Koncession skall avse ett bestämt område, som bestäms efter vad som är lämpligt med hänsyn till fyndigheten, ändamålet med koncessionen och övriga omständigheter.

Förutsättningar för koncession

2 § Koncession skall meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att han är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession skall 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare skall prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, skall 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession skall en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas.

Koncession får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras. Lag (2004:600).

Företräde vid konkurrens m.m

3 § Om flera har ansökt om koncession för samma område och fler än en kan komma i fråga enligt 2 §, skall den ha företräde som har undersökningstillstånd i området för något mineral som omfattas av dennes ansökan om koncession.

Om ingen av sökandena har undersökningstillstånd, skall den ha företräde som har utfört ändamålsenligt undersökningsarbete inom området. I annat fall har den företräde som först kom in med sin ansökan. Om ansökningarna har kommit in samma dag har sökandena lika rätt till andel i koncessionen. Lag (1993:690).

4 § Om någon inom ett område innehar undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession enligt denna lag eller koncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, får inte någon annan beviljas koncession för samma mineral inom området. Om det finns särskilda skäl, får annan beviljas koncession för mineral inom området som inte omfattas av tillståndet eller koncessionen.

5 § En koncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt eller som behövs för att naturtillgångarna skall utforskas och tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt.

6 § Koncessionshavaren skall åläggas att ställa säkerhet för att hans skyldigheter enligt 13 kap. 4 § skall uppfyllas, om det inte finns särskilda skäl till något annat. Visar sig säkerheten otillräcklig, får länsstyrelsen bestämma att ytterligare säkerhet skall ställas.

Bearbetningskoncessionens giltighetstid

7 § En bearbetningskoncession skall meddelas för tjugofem år. Om

sökanden begär det, får kortare tid bestämmas. Lag (1993:690).

8 § Koncessionstiden skall utan särskild ansökan förlängas med tio år i sänder, om regelbunden bearbetning pågår när giltighetstiden går ut. Om koncessionshavaren begär det, får kortare tid bestämmas.

9 § Om det inte pågår regelbunden bearbetning när koncessionstiden går ut, skall tiden på ansökan av koncessionshavaren förlängas med tio år, om det pågår

1. tillredningsarbete eller anläggningsarbete för upptagande av bearbetning inom koncessionsområdet,

2. undersökningsarbete av större omfattning inom koncessionsområdet, eller

3. mineraltekniskt, metallurgiskt eller annat utvecklingsarbete av större omfattning i syfte att möjliggöra bearbetning av fyndigheten.

Om koncessionshavaren begär det, får kortare tid än tio år bestämmas.

Koncessionshavaren har rätt att få förhandsbesked av prövningsmyndigheten om huruvida planerat undersökningsarbete eller planerat mineraltekniskt, metallurgiskt eller annat utvecklingsarbete skall anses ha större omfattning. Lag

(1993:690).

10 § Pågår inte regelbunden bearbetning eller sådan verksamhet som anges i 9 § första stycket, får koncessionstiden på ansökan av koncessionshavaren förlängas med högst tio år, om det är motiverat med hänsyn till det allmännas intresse av att mineraltillgångarna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Vid prövningen skall 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.
Lag (1998:845).

11 § Ansökan om förlängning enligt 9 eller 10 § skall göras senast sex månader före koncessionstidens utgång. Har koncessionshavaren ansökt om förlängning inom den angivna tiden, gäller koncessionen till dess att ansökningen har prövats slutligt.

5 kap. Bearbetning m. m.

Inledande bestämmelser

1 § Den som har koncession får inom koncessionsområdet, i dagen eller under jord, dels bedriva undersökningsarbete enligt 3 §, dels utföra bearbetning och därmed sammanhängande verksamhet enligt 4-7 §§. För bearbetning och därmed sammanhängande verksamhet som sker i dagen får koncessionshavaren dock ta i anspråk endast mark som har anvisats för ändamålet.

Mark eller annat utrymme utanför koncessionsområdet får tas i anspråk för annat ändamål än undersökning eller bearbetning enligt vad som bestäms vid markanvisningen.

Ärenden om markanvisning prövas vid markanvisningsförrättning enligt bestämmelserna i 9 kap.

Bergmästaren kan, sedan beslutet om koncession har vunnit laga kraft, medge att mark eller annat utrymme får tas i anspråk i avvaktan på att frågan om markanvisning avgörs. Sådant medgivande får lämnas endast om koncessionshavaren ställer säkerhet för den ersättning som avses i 7 kap. 3 §.

Lag (2005:943).

Rätt att utföra bearbetning utan koncession

2 § Fastighetsägaren får utan koncession för sitt husbehov bearbeta fyndigheter av koncessionsmineral så länge ingen annan har koncession inom området.

Meddelas koncession för någon annan inom ett område där fastighetsägaren bearbetar fyndigheter av koncessionsmineral eller annat mineraliskt ämne för sitt husbehov, har fastighetsägaren rätt att i skälig utsträckning fortsätta verksamheten, om det inte finns särskilda skäl till något annat.

Hur undersökningsarbete får bedrivas

3 § Undersökningsarbete får avse sådana mineral som omfattas av koncessionen. I den mån ingen annan har tillstånd eller koncession får koncessionshavaren inom koncessionsområdet undersöka även andra koncessionsmineral med undantag av olja, gasformiga kolväten och diamant.

I fråga om undersökningsarbete som bedrivs i dagen på ej anvisad mark skall 3 kap. 3—5 a §§ tillämpas. Lag (2005:161).

Hur bearbetning m. m. får utföras

4 § Bearbetning får avse sådana mineral som omfattas av koncessionen. Koncessionshavaren får inom koncessionsområdet utvinna även andra koncessionsmineral och övriga mineraliska ämnen, i den mån det behövs för att arbetet skall kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Av det som därvid utvinns får koncessionshavaren använda vad som behövs vid bearbetningen.

5 § Koncessionshavaren får tillgodogöra sig tidigare utvunna koncessionsmineral som omfattas av koncessionen, om inte annat följer av 13 kap. 2 § andra stycket.

6 § Koncessionshavaren får tillgodogöra sig sådana koncessionsmineral och övriga mineraliska ämnen som inte förrän vid anrikning eller därmed

likställt förfarande kan avskiljas från de mineral som koncessionen omfattar.

Koncessionshavaren får tillgodogöra sig även andra utvunna koncessionsmineral och mineraliska ämnen än som avses i första stycket, om markägaren inte inom sex månader efter tillsägelse avhämtar mineralet och ersätter de kostnader som lagts ned på det.

7 § Bearbetning får inte ske på sådant sätt att framtida utvinning av något koncessionsmineral äventyras eller att det blir omöjligt eller väsentligt svårare att utvinna kvarlämnad känd tillgång av sådant mineral. Bearbetning får heller inte utföras så att uppenbar misshushållning med mineral sker på annat sätt.

Utfraktsvägar och stängsel m.m.

8 § Utfraktsvägar och orter som leder till en gruvans obrutna delar skall hållas öppna. Borrhål till olje-, gas- eller saltfyndigheter skall vara försedda med mynningsskydd. För igenläggning av sådana utfraktsvägar, orter eller borrhål krävs särskilt tillstånd av bergmästaren.

9 § Koncessionshavaren skall sätta upp och underhålla behövt stängsel på mark som har tagits i anspråk för bearbetning eller därmed sammanhängande verksamhet.

Hinder mot undersökningsarbete och bearbetning m.m.

10 § Bestämmelserna i 3 kap. 6 och 7 §§ om hinder mot undersökningsarbete skall tillämpas på dels undersökningsarbete som koncessionshavaren bedriver i dagen på ej anvisad mark, dels undersökningsarbete samt bearbetning och därmed sammanhängande verksamhet som koncessionshavaren utför under jord. Vad som nu har sagts gäller dock endast om hindret uppstod innan koncessionen beviljades.

11 § Gäller för samma koncessionsområde flera undersökningstillstånd eller koncessioner enligt denna lag eller enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, får arbete eller verksamhet som utförs med stöd av en rättighet som tillkommit först inte hindras eller uppehållas av arbete eller verksamhet med stöd av en rättighet som har tillkommit senare.

6 kap. Överlåtelse, frånträdande, återkallelse och ändring av undersökningstillstånd och koncession

Överlåtelse

1 § Undersökningstillstånd och bearbetningskoncession får överlåtas efter medgivande av prövningsmyndigheten. Medgivande i fråga om undersökningstillstånd får lämnas om de krav är uppfyllda som anges i 2 kap. 2 § andra och tredje styckena. Medgivande i fråga om bearbetningskoncession får lämnas om de krav är uppfyllda som anges i 4 kap. 2 § första stycket 2 och

förvärvaren dessutom visar att han eller hon är lämplig att bedriva bearbetning av fyndigheten. Lag (2005:161).

Frånträdande

2 § Om en innehavare av undersökningstillstånd anmäler till bergmästaren att han helt eller delvis vill frånträda sin rätt, upphör tillståndet i motsvarande mån att gälla en månad efter det att hans anmälan kom in till bergmästaren.

Om en innehavare av bearbetningskoncession anmäler till bergmästaren att han helt och hållet vill frånträda sin rätt, upphör koncessionen att gälla sex månader efter det att hans anmälan kom in till bergmästaren.

Vill en koncessionshavare frånträda sin rätt endast för en viss del av koncessionsområdet, skall han ansöka härom hos prövningsmyndigheten. Ansökningen får bifallas endast om återstående del av koncessionsområdet är lämplig med hänsyn till mineralfyndigheten, ändamålet med koncessionen och övriga omständigheter. Bifalls ansökningen, skall prövningsmyndigheten föreskriva de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt eller för att naturtillgångarna skall utforskas och tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt.

Återkallelse

3 § Ett undersökningstillstånd eller en bearbetningskoncession

kan återkallas, om tillstånds- eller koncessionshavaren inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt villkor i tillståndet eller koncessionen eller om tillståndshavaren bryter mot villkor som uppställts för medgivande till undersökningsarbete eller om det annars finns synnerliga skäl. Lag (2005:161).

Ändring av villkor

4 § Om verksamhet enligt en koncession ger upphov till betydande olägenheter som inte förutsågs när koncessionen meddelades, får prövningsmyndigheten bestämma de villkor för den fortsatta verksamheten som behövs för att förebygga eller minska olägenheterna. Detsamma gäller arbete enligt undersökningstillstånd för olja, gasformiga kolväten och diamant.

I övrigt får villkor i undersökningstillstånd eller koncession ändras endast i enlighet med tillstånds- eller koncessionshavarens begäran eller medgivande.

Vid prövningen skall 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas. Lag (1998:845).

7 kap. Ersättning

Ersättning till sakägare

1 § Skada eller intrång som föranleds av undersökningsarbete skall ersättas av den som har undersökningstillstånd eller koncession med vars stöd arbetet bedrivs.

2 § Skada som föranleds av att bearbetningskoncession har beviljats skall ersättas av koncessionshavaren.

Om ansökan om markanvisning inte har gjorts inom tio år från det att beslutet om bearbetningskoncession har vunnit laga kraft, skall koncessionshavaren lösa den fastighet eller fastighetsdel som ligger inom koncessionsområdet, om fastighetsägaren begär det. Detta gäller dock inte om koncessionshavaren visar att det saknas anledning att begära markanvisning inom området.

Om det uppstår synnerligt men för någon fastighet eller del därav på grund av att bearbetningskoncession har beviljats, skall koncessionshavaren lösa den fastighet eller fastighetsdel som lider sådant men, om ägaren begär det. Lag (2005:161).

3 § Skada eller intrång som föranleds av att mark eller annat utrymme tas i anspråk för bearbetning eller därmed sammanhängande verksamhet skall ersättas av koncessionshavaren.

Om det uppstår synnerligt men för någon fastighet eller del därav på grund av att mark eller annat utrymme tas i anspråk, skall koncessionshavaren lösa den fastighet eller fastighetsdel som lider sådant men, om ägaren begär det. Lag (2005:943).

4 § Beträffande ersättning och löseskilling enligt 1-3 §§ gäller 4 kap. och 5 kap. 23 §, 24 § och 27 § första stycket första meningen expropriationslagen (1972:719) i tillämpliga delar. Vad som sägs i 4 kap. 3 § samma lag skall härvid tillämpas i fråga om värdeökning som ägt rum under tiden från dagen tio år före det ansökan om markanvisning gjordes. I fråga om ersättning vid inlösen enligt 2 § andra eller tredje stycket skall dock tiden räknas från och med dagen för begäran om inlösen, om inte ersättningsfrågan prövas vid markanvisningsförrättning. Lag (2005:161).

5 § I fråga om ersättning för skada eller intrång som uppstår efter markanvisningen och som inte kunde förutses vid denna är denna lag inte tillämplig. Lag (2005:161).

Ersättning vid återkallelse

6 § Återkallas ett undersökningstillstånd eller en bearbetningskoncession av synnerliga skäl enligt 6 kap. 3 §, har tillstånds- eller koncessionshavaren rätt till ersättning av staten för den skada han lider till följd av återkallelsen.

Lag (2005:161).

Mineralersättning

7 § Vid bearbetning skall koncessionshavaren för varje kalenderår betala en mineralersättning. Ersättningen skall motsvara två promille av det beräknade värdet av de mineral som omfattas av koncessionen och som har brutits och uppfordrats inom koncessionsområdet under året. Beräkningen skall ske på grundval av mängden uppfordrad malm, malmens halt av koncessionsmineral och genomsnittspriset för mineralet under året eller ett motsvarande värde.

Av ersättningen skall tre fjärdedelar tillfalla fastighetsägare inom koncessionsområdet och en fjärdedel staten. Om det finns flera fastigheter inom koncessionsområdet, skall ersättningen till fastighetsägare bestämmas efter varje fastighets del i området. Ersättningen skall fastställas efter förhållandena den 31 december det år ersättningen avser.

Koncessionshavaren skall i ett ärende om fastställelse av ersättning lämna de uppgifter som behövs för att ersättningen skall kunna bestämmas. Lag (2005:161).

8 kap. Prövningsmyndigheter m. m.

Undersökningstillstånd och bearbetningskoncession

1 § Ärenden om beviljande av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession prövas av bergmästaren, om inte annat följer av 2 §.

Bergmästaren får avgöra ärenden om beviljande av undersökningstillstånd utan att någon annan sakägare än sökanden haft tillfälle att yttra sig.

I ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av 3, 4 och 6 kap. miljöbalken, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger. Länsstyrelsen får därvid besluta om särskild utredning enligt 2 kap. 11 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Lag (2005:161).

2 § Ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall hänskjutas till regeringens prövning, om

1. bergmästaren bedömer frågan om koncession vara särskilt betydelsefull ur allmän synpunkt eller

2. bergmästaren vid tillämpningen av 3 eller 4 kap. miljöbalken finner skäl att frångå vad länsstyrelsen har föreslagit.

Lag (1998:845).

3 § Ärenden i övrigt om undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession prövas av bergmästaren.

I ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av 3 och 4 kap. miljöbalken, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger.

Ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall hänskjutas till regeringens prövning om bergmästaren vid tillämpningen av 3 eller 4 kap. miljöbalken finner skäl att frångå vad länsstyrelsen har föreslagit. Hänskjutande skall också ske av ärenden om återkallelse av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession av synnerliga skäl enligt 6 kap. 3 § denna lag samt av övriga ärenden enligt denna paragraf som bergmästaren bedömer vara särskilt betydelsefulla från allmän synpunkt. Lag (1998:845).

4 § Bergmästaren skall utreda och bifoga ett eget yttrande i ärenden som han hänskjuter till regeringens prövning.

5 § Bergmästaren får vid utredning av ärenden som avses i 1--3 §§ anlita sakkunniga för att utreda frågor som kräver särskild fackkunskap. Den som står i sådant förhållande till saken eller till sakägare att hans tillförlitlighet kan ifrågasättas får inte anlitas som sakkunnig.

Ersättning till sakkunniga bestäms av bergmästaren. Har utlåtande avgetts av en myndighet, tjänsteman eller annan som har till tjänsteuppgift att göra det, skall ersättning utgå endast om det är särskilt föreskrivet. Sökanden skall ersätta staten kostnaderna för ersättning till sakkunniga.

6 § Bergmästaren får vid utredning av ärenden som avses i 1--3 §§ företa undersökning på platsen om det behövs. Sakägarna skall på lämpligt sätt underrättas om tid och plats för undersökningen. Sökanden skall betala kostnaderna för undersökningen.

6 a § Söker någon koncession på en fyndighet, får förordnande om behövlig utredning meddelas, om bearbetningen kan medföra väsentlig skada på jord- eller skogsbruket och om frågan inte kan bedömas på annat sätt.

Förordnande meddelas av statens jordbruksverk beträffande jordbruket och av skogsstyrelsen beträffande skogsbruket.

Innan förordnande meddelas skall samråd ske med länsstyrelsen.

Sökanden i koncessionsärendet skall ersätta kostnaderna för utredningen.

Om det finns särskilda skäl får han befrias från ersättningsskyldigheten helt eller delvis.

Ersättningen för utredningen bestäms av den myndighet som har förordnat om utredningen. Lag (1992:466).

Fastställelse av mineralersättning

6 b § Bergmästaren fastställer mineralersättning enligt 7 kap.

7 §. Lag (2005:161).

Prövning av vissa tvister

7 § Bergmästaren skall på ansökan pröva tvister mellan å ena sidan en innehavare av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession och å andra sidan fastighetsägaren och andra rättighetshavare angående tillstånds- eller koncessionshavarens rättigheter och skyldigheter vid undersökning eller bearbetning.

8 § Tvister om ersättning enligt 7 kap. 1 § prövas av bergmästaren. Om en sådan tvist föreligger när markanvisningsförrättningen hålls, prövas frågan vid förrättningen. I tvister som inte prövas vid markanvisningsförrättning får bergmästaren anlita sakkunniga enligt bestämmelserna i 5 § och företa undersökning på platsen enligt bestämmelserna i 6 §.

8 a § Tvister i frågor som avses i 7 kap. 2 § prövas av bergmästaren. Om en sådan tvist föreligger när markanvisningsförrättningen hålls, prövas frågan vid

förrättningen.

Innan beslut meddelas om inlösen av en del av en fastighet enligt 7 kap. 2 § tredje stycket skall på det sätt som gäller för fastighetsbildning en karta med beskrivning ha upprättats över området och dess gränser ha utmärkts. Lag (2005:161).

9 § Tvister i frågor som avses i 7 kap. 3 § prövas vid markanvisningsförrättningen. Lag (2005:161).

10 § Beslut som har meddelats enligt 8, 8 a eller 9 § får verkställas. Lag (2005:161).

11 § Tvister om ersättning enligt denna lag i andra fall än som avses i 7 kap. 1, 2, 3 eller 7 § prövas av den fastighetsdomstol inom vars område koncessionsområdet eller större delen därav ligger. Lag (2005:161).

Kostnader vid vissa tvister

12 § Vid tvister som avses i 8 kap. 7 § och vid tvister om ersättning enligt 7 kap. 1 eller 2 § skall tillstånds- eller koncessionshavaren ersätta staten för kostnaderna i ärendet enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Vid tvister om ersättning enligt 7 kap. 2 § skall

koncessionshavaren svara för sina egna kostnader i ärendet och ersätta andra sakägare deras kostnader för att bevaka sin rätt.

Detta gäller dock inte om något annat följer vid en tillämpning av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken.

Lag (2005:161).

9 kap. Markanvisningsförrättning

Allmänna bestämmelser

1 § Markanvisningsförrättning hålls på begäran av koncessionshavaren.

Vid förrättningen bestäms den mark inom koncessionsområdet som koncessionshavaren får ta i anspråk för bearbetning av mineralfyndighet. Vidare bestäms den mark eller det utrymme som koncessionshavaren, inom eller utom koncessionsområdet, får ta i anspråk för verksamhet som hänger samman med bearbetningen. Härvid skall verksamhetens art anges. Lag (2005:943).

2 § Är koncessionshavaren överens med markägaren och innehavarna av särskild rätt till marken, skall mark eller annat utrymme anvisas i enlighet med överenskommelsen. I den mån överenskommelse inte har träffats, skall den mark eller det utrymme anvisas som behövs. Om ett markområde inom eller utom koncessionsområdet hotas av ras eller sättningar vid

bearbetningen, kan även den marken anvisas.

Anvisning får inte avse mark eller annat utrymme inom sådant område som avses i 3 kap. 6 och 7 §§. Lag (2005:943).

3 § Mark eller annat utrymme anvisas tills vidare, om inte sökanden begär något annat. Lag (2005:943).

Förrättningsmyndigheten m. m.

4 § Markanvisningsförrättning hålls av bergmästaren.

Som förrättningsmän skall även delta två gode män om bergmästaren finner att det behövs eller när någon sakägare begär det och det inte medför oskäligt dröjsmål.
Lag (1998:165).

5 § Bergmästaren skall utse gode männen bland dem som i orten är valda till gode män vid fastighetsbildningsförrättning.

6 § Om en god man är hindrad att tjänstgöra på grund av jäv eller om han uteblir och någon annan god man inte utan dröjsmål kan infinna sig, får bergmästaren kalla någon som är valbar till god man vid fastighetsbildningsförrättning.

7 § Bestämmelsen i 4 kap. 12 § rättegångsbalken om hinder för närstående

att samtidigt tjänstgöra som domare gäller också förrättningsmän.

8 § För förrättningsmän gäller samma jäv som mot domare.

9 § Om en sakägare vill anföra jäv mot en förrättningsman, skall han göra detta första gången han för talan i ärendet sedan han fick veta att förrättningsmannen tjänstgör och att jävsanledning föreligger. Gör han inte det, har han inte längre rätt att anföra jäv.

Har jäv anförts mot en förrättningsman, får denne endast vidta sådana åtgärder som inte kan skjutas upp utan synnerlig olägenhet och som inte innebär att en för förrättningen betydelsefull fråga avgörs. Sådana åtgärder får dock vidtas av bergmästaren, även om han förklarats jävig.

Att en förrättningsman har förklarats jävig påverkar inte beslut eller åtgärder som har tillkommit innan frågan om jäv uppkom.

10 § Förrättningsmyndigheten får anlita sakkunniga för att utreda frågor som kräver särskild fackkunskap. Den som står i sådant förhållande till saken eller till sakägare att hans tillförlitlighet kan ifrågasättas får inte anlitas som sakkunnig.

Ansökan om markanvisning

11 § Ansökan om markanvisning görs skriftligen hos bergmästaren.

Sökanden skall erlägga förskott på ersättning för kostnaderna i ärendet, om bergmästaren begär det.

12 § Om ansökningen är ofullständig eller sökanden inte har erlagt föreskriven ansökningsavgift eller förskott enligt 11 § andra stycket, får bergmästaren förelägga sökanden att inom viss tid avhjälpa bristen.

Följer sökanden inte ett föreläggande enligt första stycket, skall ansökningen avvisas, om den är så ofullständig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en förrättning eller om underlåtenheten avser betalning av ansökningsavgift eller förskott.

Sammanträde med sakägarna m.m.

13 § Vid förrättningen skall sammanträde hållas med sökanden och övriga sakägare. Om stridiga intressen saknas, behövs dock inte något sammanträde.

Mer än ett sammanträde får hållas endast om en viss fråga inte kan avgöras utan ytterligare utredning eller om det av något annat skäl är nödvändigt.

Förrättningsmyndigheten får företa undersökning på platsen, om det behövs. Sakägarna skall på lämpligt sätt underrättas om tid och plats för undersökningen.

14 § Om sammanträde hålls, skall samtliga kända sakägare kallas.

Kallelsen skall delges i god tid före sammanträdet. Har vid ett sammanträde tid och plats för ett nytt sammanträde tillkännagivits, behöver den inte kallas som i föreskriven ordning har kallats till det sammanträde där tillkännagivandet skedde.

15 § Om fastighetsägaren eller dennes ställföreträdare stadigvarande vistas utom landet och delgivning inte kan ske med ombud inom landet, får delgivning i stället ske genom att handlingen lämnas till den som förvaltar eller brukar fastigheten.

Den som har mottagit en handling enligt första stycket skall om möjligt snarast sända den vidare till fastighetsägaren eller dennes ställföreträdare. Han skall upplysas om detta när handlingen lämnas till honom. Är den söktes uppehållsort känd, skall bergmästaren omedelbart med posten sända honom meddelande om delgivningen.

Delgivning skall anses ha skett, när handlingen har lämnats enligt första stycket.

16 § Ägare av fastighet som berörs av ansökningen skall för bergmästaren uppge de sakägare i fråga om fastigheten som är kända för honom. Den fastighetsägare som utan giltigt skäl underlåter att göra detta skall ersätta sakägarna för skador som har föranletts av underlåtenheten.

17 § Om sökanden, trots att han har kallats på föreskrivet sätt, uteblir

från det första sammanträdet utan att ha anmält laga förfall, skall detta ställas in. Nytt sammanträde skall sättas ut, om han inom tre veckor begär det. Gör han ingen sådan begäran, skall ärendet avskrivas.

Om en sakägare inte har kallats till ett sammanträde på föreskrivet sätt, skall sammanträdet uppskjutas, såvida inte sakägaren ändå har infunnit sig eller han medger att förrättningen slutförs.

Utan hinder av andra stycket får sådana förrättningsåtgärder vidtas som inte i någon nämnvärd mån inverkar på sakägarens rätt.

18 § Förrättningen får inte avslutas förrän koncessionsbeslutet har vunnit laga kraft.

Omröstning

19 § Om förrättningsmännen har olika mening, gäller som beslut vad två av dem anser. Om varje förrättningsman har sin mening, gäller bergmästarens mening. I fråga om pengar eller annat som utgör viss mängd skall dock den mening gälla som avser den näst största mängden.

Förrättningskostnader

20 § Ersättning till sakkunniga bestäms av förrättningsmyndigheten. Har utlåtande avgetts av en myndighet, tjänsteman eller annan som har till tjänsteuppgift att göra det, skall ersättning utgå endast om det är

särskilt föreskrivet.

21 § Sökanden skall ersätta staten kostnaderna för förrättningen enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Sökanden skall svara för sina egna kostnader i ärendet och ersätta andra sakägare deras kostnader för att bevaka sin rätt vid förrättningen.

Detta gäller dock inte om annat följer vid en tillämpning av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken.

Markanvisningsbeslutets innehåll

22 § Beslut om markanvisning skall ange den anvisade markens eller det anvisade utrymmets läge, omfattning och ändamål samt innehålla avgörande i sådana tvister om ersättning enligt 7 kap. 1-3 §§ som har prövats vid förrättningen. Dessutom skall beslutet innehålla avgörande i sådana frågor som anges i 20 och 21 §§.

Om löseskilling eller intrångsersättning bestäms, skall i beslutet också anges om belopp skall deponeras enligt 10 kap. 2 § och var depositionen skall ske. Lag (2005:943).

23 § Överenskommelse om ersättning som avses i 7 kap. 1—3 §§ skall fastställas i markanvisningsbeslutet, om någon av parterna begär det. Lag (2005:161).

Tid för meddelande av beslut

24 § Markanvisningsbeslutet skall meddelas vid sammanträde eller på tid och plats som förrättningsmyndigheten ger till känna för sakägare och andra som har rätt att överklaga beslutet. Ett sådant tillkännagivande skall lämnas vid sammanträde eller genom skriftligt meddelande.

Karta m.m.

25 § Gränserna för mark som anvisas skall utstakas och utmärkas i behövlig omfattning. Karta skall upprättas över marken. Den skall göras så noggrann som ändamålet kräver. Kan förrättningen genomföras och förrättningsresultatet åskådliggöras utan karta, behöver en sådan dock inte upprättas.

Innan beslut meddelas om inlösen av del av fastighet enligt 7 kap. 3 § andra stycket skall på det sätt som gäller för fastighetsbildning en karta med beskrivning ha upprättats över området och dess gränser ha utmärkts. Lag (2005:161).

Tillträde

26 § Anvisad mark eller anvisat utrymme får tillträdas innan markanvisningsbeslutet har vunnit laga kraft, om sökanden har ställt säkerhet för den ersättningsskyldighet som avses i 7

kap. 1-3 §§ och bergmästaren inte bestämmer annat.

Lag (2005:943).

10 kap. Betalning av ersättning m. m.

1 § Ersättning som har bestämts vid markanvisningsförrättning skall betalas inom en månad från det att markanvisningsbeslutet vunnit laga kraft. På ersättningen skall ränta beräknas från dagen då beslutet vann laga kraft eller, om marken dessförinnan har tillträtts, från tillträdesdagen.

Ersättning enligt 7 kap. 2 § som inte har bestämts vid markanvisningsförrättning skall betalas inom en månad från det att ersättningsbeslutet vunnit laga kraft. På ersättningen skall ränta beräknas från dagen då beslutet vann laga kraft.

Ränta beräknas enligt 5 § räntelagen (1975:635) för tiden till dess betalning skall ske och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter. Lag (2005:161).

1 a § Mineralersättning enligt 7 kap. 7 § skall betalas inom en månad från det att ersättningsbeslutet vunnit laga kraft. På ersättningen skall ränta beräknas från dagen då beslutet vann laga kraft.

Ränta beräknas enligt 5 § räntelagen (1975:635) för tiden till

dess betalning skall ske och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter. Lag (2005:161).

2 § Ersättning som avses i 1 § och som inte gäller personlig skada skall deponeras hos länsstyrelsen i det län där marken ligger, om fastigheten har minskat i värde så mycket att den kan antas inte utgöra full säkerhet för de borgenärer som hade panträtt i fastigheten när rätten till ersättning uppkom.

Om ersättningen gäller mark i olika län, skall den deponeras där förrättningsmyndigheten bestämmer.

Ersättning som inte skall deponeras betalas till den som är berättigad till ersättningen. Om ersättningen avser mark som skall lösas, skall den ersättningsskyldige hos länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen anmäla och därvid styrka att ersättningen har betalats. Om ersättningen avser fastigheter i olika län, skall anmälan göras hos den länsstyrelse som förrättningsmyndigheten bestämmer.

3 § Om en borgenär som avses i 2 § lider förlust därför att deposition inte har skett, har han rätt till ersättning av koncessionshavaren.

Detsamma gäller om borgenären gör förlust genom att ersättning som inte har prövats vid markanvisningsförrättning eller av domstol har blivit för lågt beräknad.

4 § Om den ersättningsskyldige inte betalar eller deponerar ersättning

inom föreskriven tid, kan länsstyrelsen, på begäran av den som är berättigad till ersättningen, efter att ha hört bergmästaren förordna att bearbetning inte får ske förrän ersättningen har betalats eller deponerats.

5 § Ersättning och upplupen ränta skall länsstyrelsen betala ut till den som har rätt till ersättningen. Därvid tillämpas bestämmelserna i 6 kap. 18 § andra och tredje styckena samt 19 § expropriationslagen (1972:719).

Den ersättningsskyldige skall svara för kostnaderna vid fördelning av ersättningen, om inte annat följer vid en tillämpning av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken.

6 § Inlösen av mark är fullbordad då koncessionshavaren har fullgjort vad som åligger honom enligt 2 §.

7 § Om en del av en fastighet inlöses sker ändringen i fastighetsindelningen då inlösen är fullbordad enligt 6 §.

Sådana särskilda rättigheter till en fastighet som har tillkommit genom frivilliga upplåtelser upphör när inlösen av fastigheten eller av sådan del därav som berörs av rättigheten är fullbordad enligt 6 §, om inte fastighetsdomstolen eller förrättningsmyndigheten har förordnat att rättigheten skall bestå. Ett sådant förordnande får meddelas endast om det uppenbarligen är utan betydelse för den rätt som tillkommer borgenärer med panträtt i fastigheten.

Andra särskilda rättigheter till fastigheten än som anges i andra stycket består efter inlösen, om inte något annat har förordnats av domstolen eller förrättningsmyndigheten.

Genom inlösen upphör den lösta egendomens ansvar för fordran. Detta gäller dock inte fordran som har förmånsrätt enligt 6 § 1 förmånsrättslagen (1970:979).

11 kap. har upphävts genom lag (1993:690).

12 kap. Gemensam förvaltning av koncessionsrätt

Inledande bestämmelse

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller koncessioner där flera har andel i koncessionen.

Bestämmelserna i 4--9 §§ gäller bara i den mån annat inte har avtalats mellan andelshavarna. Lag (1993:690).

Föreståndare för verksamheten

2 § Andelshavarna skall välja en föreståndare för verksamheten (gruvföreståndare). Denne skall vara bosatt i Sverige.

Val av föreståndare skall anmälas till bergmästaren. Sker inte sådan anmälan eller har någon utsetts som inte är behörig, ansvarar varje andelshavare som om han var föreståndare. Lag (1993:690).

3 § Föreståndaren ansvarar i andelshavarnas ställe för att verksamheten bedrivs enligt bestämmelserna i 5 kap. 4--11 §§ och 14 kap. 4 och 5 §§. Han får från andelshavarna fordra in de bidrag som behövs för detta och för betalning av avgifter.

Stämman med andelshavarna

4 § Stämman skall hållas med andelshavarna när andelshavare som tillsammans innehar minst en fjärdedel av koncessionen begär det eller föreståndaren anser det nödvändigt. På stämman behandlas frågor om hur verksamheten skall bedrivas och andra gemensamma angelägenheter.

Föreståndaren skall kalla till stämman. Om det inte finns någon föreståndare eller om denne är varaktigt förhindrad att utfärda kallelse, kan var och en av andelshavarna kalla till stämman.

Andelshavarna skall kallas till stämman genom rekommenderade brev.

5 § Ordförande på stämman är den som andelshavarna utser.

Andelshavarna har rösträtt efter sin andel i koncessionen. Förekommer skilda meningar, gäller som stämmans beslut den mening som har fått

högst röstetal. Vid lika röstetal sker avgörande genom lottning, om frågan avser val. I andra frågor har ordföranden utslagsröst vid lika röstetal, om något annat inte följer av 6 §. Lån får dock inte tas upp utan att alla andelshavarna samtycker till det.

Undersökning och bearbetning

6 § Vill en eller flera andelshavare som tillsammans innehar minst hälften av koncessionen utföra undersökning eller bearbetning i större omfattning än övriga andelshavare, skall det större arbetet utföras. Detsamma gäller när fråga är om ett visst arbete för undersökning eller bearbetning skall påbörjas eller ej.

Den som har begärt att arbetet skall utföras svarar för kostnaden för detta och tillgodoräknas den ytterligare kvantitet av mineralet som utvinns genom arbetet.

Twist i fråga som avses i andra stycket prövas av den fastighetsdomstol inom vars område koncessionsområdet eller större delen därav ligger.

7 § En andelshavare, som har utfört undersökningsarbete inom koncessionsområdet, skall på begäran tillhandahålla andra andelshavare resultatet av undersökningen.

8 § En andelshavare som inte har deltagit i ett visst arbete får ansluta sig till detta efter anmälan på stämma eller

skriftlig anmälan hos föreståndaren. I sådant fall skall andelshavaren i förhållande till sin andel i koncessionen ersätta följande slag av kostnader som föranletts av arbetet:

1. kostnader för sådana byggnader och andra anläggningar, maskiner, redskap, inventarier och förråd som är nödvändiga eller nyttiga för fortsatt undersökning eller bearbetning, efter det värde egendomen har när andelshavaren ansluter sig till arbetet,

2. kostnader för ersättning eller inlösen enligt 7 kap. 2 eller

3 § samt kostnader för markanvisningsförrättning och fördelning av ersättning,

3. kostnader för sådana undersöknings- och tillredningsarbeten som har utförts efter markanvisningsförrättningen och som är nödvändiga eller nyttiga för fortsatt undersökning eller bearbetning.

Har mark som tillhör en andelshavare tagits i anspråk för arbetet, skall den andelshavare som ansluter sig betala ersättning för detta i förhållande till sin andel enligt de grunder som anges i 7 kap. 4 §. Lag (2005:161).

Förverkande av andel i koncessionen

9 § Om en andelshavare inte senast två månader efter anmodan betalar vad han är skyldig att bidra med enligt 3 § eller nödvändiga kostnader för undersökningsarbete eller bearbetning, är hans andel i koncessionen med vad som hör till denna förverkad till de andra andelshavarna.

13 kap. Verkan av att en bearbetningskoncession upphör

1 § När en bearbetningskoncession upphör, förlorar koncessionshavaren den rätt till marken eller utrymmet som koncessionshavaren har på grund av markanvisningen.

Lag (2005:943).

2 § När koncessionen upphör, förlorar koncessionshavaren även rätten till sådana av koncessionen omfattande mineral som har brutits eller på annat sätt utvunnits men inte uppfordrats eller tagits om hand på liknande sätt.

Mineral som har uppfordrats eller tagits om hand på liknande sätt får finnas kvar inom området för koncessionshavarens räkning under högst två år efter det att koncessionen har upphört. Koncessionshavaren förlorar rätten till det som inte har tagits bort under denna tid.

Mineral som koncessionshavaren förlorar sin rätt till enligt denna paragraf och som inte omfattas av ett nytt undersökningstillstånd eller en ny bearbetningskoncession tillfaller fastighetsägaren.

3 § När en bearbetningskoncession upphör, förlorar koncessionshavaren rätten till sådana byggnader som har gjorts för gruvans eller motsvarande anläggnings styrka och varaktighet, däri inbegripet inklädnad av borrhål, samt stängsel som koncessionshavaren har varit skyldig att hålla. Sådana anläggningar skall lämnas kvar på platsen.

4 § I den mån det är motiverat från allmän eller enskild synpunkt skall koncessionshavaren utföra efterarbete och ta bort andra anläggningar än som anges i 3 §. Denna bestämmelse innebär inte någon inskränkning i koncessionshavarens skyldigheter enligt 2 kap. 8 § eller 10 kap. miljöbalken.
Lag (1998:845).

5 § Anläggningar som lämnas kvar skall vara i sådant skick att det inte uppkommer fara för allmänheten. Sådant stängsel som anges i 3 § skall vara utfört så, att det består varaktigt efter det att koncessionen har upphört.

Anläggningar enligt 3 § som lämnas kvar tillfaller fastighetsägaren eller, om någon annan beviljas koncession inom området, denne. Övriga anläggningar som lämnas kvar tillfaller fastighetsägaren.

6 § I samband med att koncessionen upphör skall prövningsmyndigheten fastställa koncessionshavarens skyldigheter enligt 4 §.

7 § Om någon efter det att koncessionen har upphört vill lägga igen

sådana utfraktsvägar, orter eller borrhål som avses i 5 kap. 8 §, krävs tillstånd av bergmästaren.

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om skyddsåtgärder vid nedlagda gruvhål och om kontrollåtgärder till skydd mot ras och sättningar vid nedlagda gruvor.

14 kap. Avgifter och andra särskilda skyldigheter

Avgifter

1 § Sökande i ärenden enligt denna lag skall betala ansökningsavgift i enlighet med vad regeringen föreskriver.

2 § Innehavare av undersökningstillstånd skall betala avgift till staten. Avgiften skall bestämmas med beaktande av undersökningsområdets storlek och arten av de mineral som omfattas av tillståndet enligt vad regeringen närmare föreskriver.

Redovisning över utförda undersökningsarbeten

3 § När ett undersökningstillstånd upphör utan att bearbetningskoncession meddelas inom undersökningsområdet, skall tillståndshavaren, om han yrkesmässigt bedriver undersökningsarbete, senast inom tre månader till bergmästaren inge en redovisning över utförda undersökningsarbeten. Till

redovisningen skall fogas en karta över det undersökta området.

Av redovisningen skall framgå

1. vem som utfört undersökningen,
2. vilken typ av undersökningsarbeten som har utförts,
3. hur omfattande undersökningen har varit samt
4. resultaten av undersökningen i form av rådata.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om redovisningens innehåll och utformning.

Lag (1998:165).

Skyldighet att upprätta karta och föra journal m. m.

4 § Över gruvor och motsvarande anläggningar som är under arbete skall koncessionshavaren upprätta karta. På kartan skall redovisas de borrhål inom koncessionsområdet som är av bestående värde. Pågår ingen bearbetning skall sådana borrhål i stället läggas in på borrhålskarta.

Kartorna skall förvaras hos koncessionshavaren och fortlöpande kompletteras av denne. Utdrag skall sändas till den myndighet som regeringen bestämmer.

Gruvor eller motsvarande anläggningar får inte utan tillstånd läggas ned, förrän alla gruvarbeten har blivit inmätta och inlagda på karta.

5 § Koncessionshavare skall, i den utsträckning regeringen föreskriver, föra journal över undersökningsarbete och bearbetning samt till den myndighet som regeringen bestämmer redovisa prover och avge rapporter.

Sveriges geologiska undersökning skall på begäran få följa koncessionshavarens arbete i geologiskt avseende och ta del av de geologiska resultaten av arbetet. Regeringen får besluta att andra myndigheter får göra detsamma.

15 kap. Tillsyn, handräckning, vite och ansvar

1 § Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen utövas av bergmästaren.

2 § Den som har undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession och annan som utövar verksamhet enligt denna lag skall på begäran av bergmästaren

1. lämna bergmästaren de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs för tillsynen, och

2. ge bergmästaren tillträde till anläggningar eller platser där verksamhet som omfattas av denna lag bedrivs, i den omfattning som

behövs för tillsynen.

3 § Bergmästaren får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av denna lag eller av villkor eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Om arbete bedrivs på sådant sätt att det uppkommer uppenbar fara för allmänt eller enskilt intresse, får bergmästaren förbjuda arbetet. Förbudet gäller omedelbart och får verkställas.

4 § Om undersökningsarbete påbörjas utan att säkerhet har ställts enligt 3 kap. 3 § tredje stycket eller om väg byggs i strid med 3 kap. 3 § andra stycket, får kronofogdemyndigheten på ansökan av den som äger eller innehar marken meddela särskild handräckning för att arbetet skall ställas in eller att marken skall återställas på undersökarens bekostnad.

I fråga om sådan handräckning som avses i första stycket finns bestämmelser i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. Lag (2005:161).

5 § Om någon inte gör vad som har begärts eller följer vad som har föreskrivits med stöd av 2 § eller 3 § första stycket eller om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt 13 kap. 4 eller 5 § första stycket eller enligt 14 kap. 3 §, 4 § första eller andra stycket eller 5 §, får bergmästaren förelägga vite.

Om koncessionshavaren inte fullgör sina skyldigheter enligt 13 kap. 4 § får bergmästaren förordna att arbetet eller åtgärden skall utföras på koncessionshavarens bekostnad. Ett sådant beslut får verkställas.

6 § Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver undersökningsarbete i strid med bestämmelserna om krav på undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession,

2. påbörjar undersökningsarbete utan att iaktta vad som föreskrivs i 3 kap. 3 § om ställande av säkerhet och i 3 kap 5 och 5 a §§ om arbetsplan,

3. utför bearbetning eller därmed sammanhängande verksamhet i strid med bestämmelserna om bearbetningskoncession,

4. lägger igen utfraktsväg, ort eller borrhål i strid med bestämmelserna om krav på tillstånd i 5 kap. 8 § eller 13 kap. 7 §, eller

5. lägger ned gruva eller motsvarande anläggning i strid med 14 kap. 4 § tredje stycket.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms också den

som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift när han fullgör uppgiftsskyldighet enligt koncessionsvillkor eller enligt 2 § 1.

I fall som avses i första stycket 3 kan mineral som utvunnits förklaras förverkat.

Om ett brott som avses i första stycket 2 berör enbart enskilds rätt, får åklagare väcka åtal endast om målsäganden anger brottet till åtal. Lag (2005:161).

16 kap. Överklagande av beslut

1 § I fråga om överklagande av beslut enligt denna lag gäller följande.

Beslut	Överklagas hos
--------	----------------

Beslut av bergmästaren i frågor som gäller	Allmän
undersökningstillstånd	förvaltningsdomstol

Beslut av bergmästaren i frågor som gäller	Den fastighetsdomstol
fastställande av en arbetsplan för	inom vars område
undersökningsarbete enligt 3 kap. 5 a §	marken som tvisten
	gäller eller större
	delen därav är belägen

Beslut av bergmästaren i frågor som gäller Regeringen
meddelande av bearbetningskoncession,
tillstånd till överlåtelse av koncession
eller ändring av villkoren för en
koncession

Beslut av bergmästaren i frågor om Regeringen
förlängning av giltighetstiden för en
bearbetningskoncession enligt 4 kap.
10 §

Beslut av bergmästaren i andra frågor Allmän
som gäller bearbetningskoncession förvaltningsdomstol

Tillstånd av bergmästaren till byggande Allmän
av väg enligt 3 kap. 3 § andra stycket förvaltningsdomstol

Beslut av bergmästaren i fråga som Länsstyrelsen
avses i 3 kap. 7 §

Förhandsbesked av bergmästaren enligt Allmän
4 kap. 9 § tredje stycket förvaltningsdomstol

Tillstånd av bergmästaren att lägga Allmän
igen utfraktsväg, ort eller borrhål förvaltningsdomstol

enligt 5 kap. 8 § eller 13 kap. 7 §

Beslut av bergmästaren i ärenden om Den fastighetsdomstol

ersättning enligt 7 kap. 1 eller 2 § inom vars område

marken som tvisten

gäller eller större

delen därav är belägen

Beslut av bergmästaren om Den fastighetsdomstol

mineralersättning enligt 7 kap. 7 § inom vars område

marken som tvisten

gäller eller större

delen därav är belägen

Beslut av bergmästaren enligt 8 kap. 7 § Den fastighetsdomstol

inom vars område

marken som tvisten

gäller eller större

delen därav är belägen

Beslut av förrättningsmyndigheten i Den fastighetsdomstol

ärenden om markanvisning inom vars område

marken som tvisten

gäller eller större

delen därav är belägen

Tillstånd av bergmästaren att lägga ned Allmän
gruva eller motsvarande anläggning enligt förvaltningsdomstol
14 kap. 4 § tredje stycket

Beslut av bergmästaren i andra frågor Allmän
enligt denna lag förvaltningsdomstol

Beslut av länsstyrelsen i frågor som Regeringen
avses i 3 kap. 6 §

Beslut av länsstyrelsen i frågor om Allmän
prövande av säkerhet enligt 17 kap. förvaltningsdomstol

Beslut av Statens jordbruksverk eller Allmän
Skogsstyrelsen enligt 8 kap. 6 a § förvaltningsdomstol
första eller fjärde stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Lag (2005:161).

2 § Beslut under markanvisningsförrättning får överklagas
särskilt om förrättningsmyndigheten har

1. ogillat jäv mot förrättningsman,

2. beslutat angående ersättning till sakkunnig eller tolk,

eller

3. beslutat om ianspråktagande av mark eller annat utrymme enligt 5 kap. 1 § fjärde stycket.

Ett beslut av förrättningsmyndigheten att godta en invändning om jäv får inte överklagas. Lag (2005:943).

3 § Den som anser att markanvisningsförrättning onödigt upphålls genom ett beslut vid förrättningen får överklaga beslutet hos fastighetsdomstolen. Denna rätt att överklaga är inte inskränkt till någon viss tid.

4 § Beslut av bergmästaren om beviljande av bearbetningskoncession får överklagas även av den kommun där koncessionsområdet är beläget.

Om ett beslut av bergmästaren i fråga som avses i 3 kap. 7 § gäller område med detaljplan eller områdesbestämmelser, får beslutet överklagas även av kommunen.

4 a § Bergmästarens beslut i fråga om bearbetningskoncession får överklagas av en sådan ideell förening som avses i 16 kap.

13 § miljöbalken. Lag (2005:188).

5 § Länsstyrelsens beslut i överklagade ärenden enligt 3 kap.

7 § får inte överklagas. Detsamma gäller fastighetsdomstolens

beslut i dit överklagade ärenden som gäller jäv mot
förrättningsman. Lag (2005:161).

6 § Överklagas bergmästarens beslut i ett ärende om ersättning
enligt 7 kap. 1 eller 2 § eller i en tvist enligt 8 kap. 7 §
eller överklagas förrättningsmyndighetens beslut i ett ärende
om markanvisning, svarar tillstånds- eller koncessionshavaren
för sina egna kostnader i fastighetsdomstolen och i högre rätt.
Tillstånds- eller koncessionshavaren svarar vidare för de
kostnader som åsamkas motparterna i fastighetsdomstolen genom
att tillstånds- eller koncessionshavaren har överklagat
bergmästarens beslut och i högre rätt genom att han eller hon
har överklagat dit. Vad som nu har sagts gäller dock inte om
annat följer av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken. I övrigt
tillämpas 18 kap. rättegångsbalken. Lag (2005:161).

17 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Med särskild rätt till fastighet avses i denna lag nyttjanderätt,
servitut, renskötselrätt och rätt till elektrisk kraft samt liknande
rätt.

Bestämmelserna i denna lag om sakägare gäller inte innehavare av fordran
för vilken fastigheten svarar.

2 § Om säkerhet som skall ställas enligt denna lag inte har

godkänts av den till vars förmån den ställs, skall säkerheten
prövas av länsstyrelsen.

Borgen får godkännas av länsstyrelsen endast om borgensmannen
svarar som för egen skuld och, om flera har tecknat borgen, de
svarar solidariskt.

Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte
ställa säkerhet. Lag (2005:161).

3 § I andra fall än som avses i 3 kap. 6 och 7 §§ kan regeringen besluta
att undersökningsarbete eller bearbetning och därmed sammanhängande
verksamhet inte får bedrivas inom ett visst område utan medgivande av
regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådant beslut
får meddelas endast om arbetet eller verksamheten kan antas hindra eller
avsevärt försvåra sådan pågående eller planerad användning av marken som
är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt.

Beslut enligt första stycket inverkar inte på en koncessionshavares rätt
att bedriva undersökningsarbete eller bearbetning och därmed
sammanhängande verksamhet, om koncession beviljades innan beslutet
meddelades.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992, då gruvlagen (1974:342), lagen (1974:890) om vissa mineralfyndigheter och lagen (1949:658) om inlösen i vissa fall av rätt till gruva m. m. skall upphöra att gälla.

Om det i en lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en föreskrift i denna lag, tillämpas i stället den nya föreskriften.

Om inte annat framgår av 3--6, skall den nya lagen tillämpas även på rättigheter enligt äldre lag. Därvid skall bestämmelserna om undersökningstillstånd i den nya lagen tillämpas på äldre rättigheter till undersökning och bestämmelserna om bearbetningskoncession i den nya lagen tillämpas på äldre rättigheter till bearbetning.

2. Vad som enligt den nya lagen gäller om ägare av fastighet skall tillämpas även på den som innehar fastighet med ständig besittningsrätt eller som fideikommiss. Detsamma gäller den som enligt beslut vid allmän avvittring innehar ströäng.

Bestämmelserna i denna lag om fordran för vilken panträtt har upplåtits i fastighet skall tillämpas på rätt till avkomst eller förmån som avses i 8 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken, om rättigheten inte är att anse som särskild rätt till fastighet.

I mål och ärenden som har anhängiggjorts innan den nya lagen träder i

kraft skall äldre bestämmelser tillämpas.

3. 14 kap. 3 § gäller inte inmutning och undersökningskoncession som upphör före den 1 juli 1993.

Om ersättning som har beslutats enligt äldre lag inte har betalats ut när denna lag träder i kraft, tillämpas 4 kap. 33--38 §§ gruvlagen (1974:342) i stället för 10 kap. nya lagen.

Lagen (1949:658) om inlösen i vissa fall av rätt till gruva m. m. skall alltså tillämpas på inmutningar och utmål.

4. Beträffande inmutningar gäller den nya lagen med följande begränsningar.

- a. Inmutaren får inom det område som anges i mutsedeln utföra undersökning endast av sådana mineral som var inmutningsbara enligt gruvlagen (1974:342), när den upphörde att gälla. Medgivande enligt 2 kap. 3--5 §§ gruvlagen skall anses som medgivande till undersökningsarbete enligt 3 kap. 6 och 7 §§ och 17 kap. 3 § nya lagen.
- b. I fråga om undersökningstid och förlängning av denna tillämpas 3 kap. 5 § första och andra styckena samt 6 och 7 §§ gruvlagen i stället för 2 kap. 5--8 §§ nya lagen.
- c. Bestämmelserna i 6 kap. nya lagen skall inte tillämpas på inmutningar. I fråga om övergång av rätt till inmutning tillämpas i

stället 9 kap. gruvlagen.

d. När en inmutning upphör att gälla skall inte bestämmelserna i 2 kap.

9 § nya lagen om karenstid tillämpas på mark som har omfattats av

inmutningen. I stället skall gälla att ansökningar om

undersökningstillstånd för sådan mark, vilka ges in inom ett år från det

att inmutningen upphörde att gälla, får beviljas endast efter medgivande

av den myndighet som regeringen föreskriver.

5. Beträffande utmål som har beviljats enligt gruvlagen (1974:342) eller

motsvarande äldre lagstiftning gäller den nya lagen med följande

begränsningar.

a. Beträffande utmål som har tillkommit enligt äldre lagstiftning

tillämpas 14 kap. 6 § första stycket och 7 § gruvlagen så länge utmålet

består.

b. Utmålshavaren får under den tid utmålet består utföra undersökning

och bearbetning av sådana mineral som var inmutningsbara enligt

gruvlagen, när den upphörde att gälla. Mark som har anvisats enligt

äldre lag skall anses som anvisad enligt den nya lagen. Om ny mark

behöver anvisas, tillämpas den nya lagen. Medgivande att erhålla utmål

utan hinder av 2 kap. 3--5 §§ gruvlagen skall vid tillämpning av 5 kap.

10 § nya lagen anses som medgivande enligt 3 kap. 6 och 7 §§ och 17 kap.

3 § nya lagen.

c. Bestämmelserna om försvarsavgift enligt 6 kap. 8 och 9 §§ gruvlagen gäller så länge utmålet består.

d. I fråga om giltighetstiden för utmål tillämpas 6 kap. 10 § första stycket gruvlagen. Bestämmelserna i 6 kap. nya lagen skall inte tillämpas på utmål. I fråga om frånträdande tillämpas 6 kap. 13 § gruvlagen och i fråga om övergång av rätt till utmål 9 kap. gruvlagen. Bestämmelserna om inlösen av rätt till utmål i 10 kap. gruvlagen skall fortfarande tillämpas.

e. I fråga om utmål tillämpas bestämmelserna i 8 kap. gruvlagen om samäganderätt i utmål i stället för dem i 12 kap. nya lagen om gemensam förvaltning av koncessionsrätt.

f. Om en utmålshavare senast ett år före utgången av utmålets giltighetstid ansöker om bearbetningskoncession inom utmålet för sådana mineral som var inmutningsbara enligt gruvlagen när den upphörde att gälla, skall prövningen ske med iakttagande av följande.

Om regelbunden bearbetning eller tillredningsarbete eller anläggningsarbete för upptagande av bearbetning pågår, skall ansökningen bifallas utan prövning enligt 4 kap. 2 § och utan att koncessionen förenas med villkor enligt 4 kap. 5 och 6 §§. Om undersökningsarbete eller mineraltekniskt, metallurgiskt eller annat utvecklingsarbete av större omfattning i syfte att möjliggöra bearbetning av fyndigheten pågår skall ansökningen prövas utan

tillämpning av 4 kap. 2 § första stycket 1--2. Lag (1993:690).

g. När utmålet upphör tillämpas 7 kap. 3 § andra stycket gruvlagen i stället för 13 kap. 4--6 §§ nya lagen beträffande anläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet. I fråga om rätt till nytt undersökningstillstånd för mark som har omfattats av utmålet skall inte 2 kap. 9 § nya lagen tillämpas. I stället skall gälla att ansökningar om sådant tillstånd, som ges in inom ett år från det att utmålet upphörde, får beviljas endast efter medgivande av den myndighet som regeringen bestämmer.

6. Beträffande koncessioner och motsvarande tillstånd, som har beviljats enligt lagen (1974:890) om vissa mineralfyndigheter eller motsvarande äldre lagstiftning, gäller den nya lagen med följande begränsningar.

a. Beträffande tillstånd som har tillkommit enligt äldre lagstiftning tillämpas punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen om vissa mineralfyndigheter så länge tillståndet består.

b. Innehavaren får under den tid koncessionen eller tillståndet består utföra undersökning eller bearbetning enligt de villkor som har angetts i beslutet. Mark som har anvisats enligt äldre lag skall anses anvisad enligt den nya lagen. Om ny mark behöver anvisas tillämpas den nya lagen. Medgivande enligt 17--19 §§ lagen om vissa mineralfyndigheter skall anses som motsvarande medgivande enligt 3 kap. 6 och 7 §§ och 17 kap. 3 § nya lagen.

c. Den nya lagens bestämmelser om kronoandel i 1 kap. 6 §, undersökningstillstånds giltighetstid i 2 kap. 5--8 §§, ändring av tillstånd eller koncession i 6 kap. 4 § och gemensam förvaltning av koncessionsrätt i 12 kap. skall inte tillämpas på koncessioner eller motsvarande tillstånd som avses här. I stället gäller de villkor som har meddelats för koncessionen eller tillståndet.

d. När en koncession eller ett motsvarande tillstånd upphör tillämpas 36 § lagen om vissa mineralfyndigheter i stället för 13 kap. 4 och 5 §§ nya lagen beträffande anläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet.

e. För tillstånd till förberedande undersökning enligt 15 § lagen om vissa mineralfyndigheter som gäller vid ikraftträdandet tillämpas den lagen så länge tillståndet består.

7. Den som vid utgången av juni 1992 bedriver undersökning eller bearbetning för vilken tillstånd eller koncession därefter behövs till följd av denna lag får, under förutsättning att ansökan om tillstånd eller koncession görs före den 1 juli 1993, fortsätta verksamhet för samma ändamål utan tillstånd eller koncession till dess ansökningen slutligt har prövats. Vid prövning av en sådan ansökan om bearbetningskoncession skall följande iakttas.

a. Vid prövning av ansökningen skall 4 kap. 3 § första stycket tillämpas som om sökanden hade undersökningstillstånd inom området för de mineral

som ansökningen avser.

b Ansökningen skall prövas utan tillämpning av 4 kap. 2 §

nya lagen. Koncessionstiden skall bestämmas till tjugofem år. Om sökanden begär det skall dock kortare tid bestämmas. Lag (1993:690).

c. Koncession får förenas med villkor enligt 4 kap. 5 och 6 §§.

8. Före den 1 juli 1993 får koncession för koncessionsmineral som inte omfattas av gruvlagen eller den gamla minerallagen inte meddelas annan än markägaren utan dennes medgivande. Detta gäller dock bara fyndigheter där bearbetning inte har påbörjats då den nya lagen träder i kraft.

1993:690

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

2. I fråga om ansökningar om bearbetningskoncession som har kommit in till prövningsmyndigheten före ikraftträdandet gäller 4 kap. 3 § i sin äldre lydelse.

3. I fråga om kronoandelar som staten har fått före den 1 juli 1993 gäller det upphävda 11 kap.

1995:106

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

1998:165

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 9 a och b §§ minerallagen skall inte tillämpas i fråga om bearbetningskoncessioner som har meddelats av bergmästaren före den 1 juli 1998.

3. 14 kap. 3 § minerallagen i dess äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om undersökningstillstånd som beviljats före den 1 juli 1998.

1998:845

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande.

3. Bestämmelsen i 1 kap. 8 § skall fortfarande tillämpas när regeringen har fattat beslut om tillstånd före denna lags ikraftträdande.

4. Förbudet i 3 kap. 6 § första stycket mot undersökningsarbete i strid med föreskrifter för naturreservat skall inte gälla i områden som den 31 december 1998 betecknas som naturvårdsområde. Förbudet skall dock gälla om en föreskrift som hindrar undersökningsarbete införs efter nämnda tidpunkt.

2005:161

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 5 och 5 a §§ tillämpas inte på undersökningstillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.

Om ett sådant undersökningstillstånd förlängs efter denna tidpunkt skall dock de nya bestämmelserna tillämpas för tiden därefter.

3. Bestämmelserna i 7 kap. 2 och 7 §§ tillämpas inte på bearbetningskoncessioner som har beviljats före ikraftträdandet.